

τῶν σημιτικῶν ἐθνῶν καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν Ἑβραϊκὴν καὶ τὴν Ἀραβικὴν ποιήσιν, καὶ ἄλλοι ὅτι εἶναι αὕτη προῖδὸν γνησίως Ἑλληνικόν, τῆς ἀρχῆς τῆς προελθούσης ἐκ τοῦ ὁμοιοτελεύτου τῶν ρητόρων¹, ἢ ἔτι πλέον: ὅτι ἐχρησιμοποιοῦν αὐτὴν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ποιηταί, διὰ νὰ μεταδοθῆ καὶ εἰς τοὺς τόσον ἐπιδιώκοντας τὸ ἰσοτέλετον καὶ τὰς παρηγήσεις ρήτορας. Βεβαίως ἐνέχει ἰκανὴν ὑπερβολὴν ἢ προσπάθεια ἀνευρέσεως ὁμοιοκαταληξίας εἰς πᾶν ὁμοιοτέλετον, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Τέλφου, ὅστις διὰ τῆς παρατάξεως σειρᾶς ὄλης στίχων ὁμοιοτελετουμένων² ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξίν πραγματικῆς ὁμοιοκαταληξίας καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους³ διότι μὲ τὴν μέθοδον ταύτην δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν ὁμοιοκαταλήκτους στίχους καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ὅμηρον:

*Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ροδοδάκτυλος Ἥώς,
ᾧρονι' ἄρ' ἐξ εὐνήφιν Ὀδυσσεὺς φίλος υἱός. (Ὀδυσ. Β 1—2)*

Ἄλλ' ὅτι ἐκ τοιαύτης τινὸς ἀρχῆς προῆλθεν ἡ ὁμοιοκαταληξία δὲν φαίνεται ὅλως ἀπίθανον. Εἰς τὴν Βυζαντινὴν ποιήσιν τὸ διακοσμητικόν τοῦτο μέσον τοῦ στίχου εἶναι ἰκανῶς σύνηθες. Ἀπαντῶμεν αὐτὸ εἰς πλείστα ὄσα ποιήματα διαφόρων ποιητῶν, ἀκμασάντων κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Εἰς τὸν Ῥωμανὸν τὸν μελωδόν, οἱ ὁμοιοκαταληκτοῦντες στίχοι εἶναι συχνότατοι· ἐκ τῆς ὄλης δὲ συγκροτήσεως τῶν ποιημάτων του ἀγόμεθα νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἡ ὑπαρξίς τοῦ ὁμοιοκαταλήκτου δὲν εἶναι τι συμπτωματικόν, ἀλλ' ὅτι ἐπεδιώκετο ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. Εἰς τὸν «Ἀκάθιστον Ὕμνον» τοῦ Πατριάρχου Σεργίου ἡ μεμελετημένη οὕτως εἰπεῖν χρησιμοποίησις τῆς ὁμοιοκαταληξίας εἶναι προφανής· δὲν πρόκειται πλέον περὶ συνηγήσεων καὶ ὁμοιοτελεύτων ὡς τὰ τῶν ἀρχαίων, ἀλλὰ περὶ καθαροῦ ὁμοιοκαταλήκτου, χρησιμοποιουμένου κατὰ τὸν αὐστηρότερον τρόπον. Τὴν ὁμοιοκαταληξίαν ἐγνώριζον καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ οἱ κοσμικοὶ ποιηταί. Τὰ Ἀνακρεόντεια λεγόμενα ποιήματα, τὰ ὁποῖα ἐγράφησαν μεταξὺ τοῦ 4ου καὶ τοῦ 10ου αἰῶνος, ἔχουν ἀπείρους ὁμοιοκαταληκτοῦντας

1. Norden, «die Antike Kunstprosa» σελ. 827 καὶ ἐξῆς, ὡς ὑπομνησκαὶ ὁ Christ εἰς τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας» (Ἑλλην. μεταφράσεως τόμ. Β' σελ. 882, ὑπόσημ. 1.)

2. Εἰς «Πανθώραν» τομ. II', ἀριθ. 296-299.

